

RECOMANDĂRI

Amnesty International îndeamnă guvernele din Europa să:

- Pună imediat capăt evacuărilor forțate și să garanteze că evacuările efectuate se desfășoară în conformitate cu standardele regionale și internaționale.
- Legifereze și să impună o interdicție clară împotriva evacuărilor forțate. Să adopte linii directoare naționale pentru evacuări, care să se bazeze pe Principiile de bază și liniile directoare pentru evacuările și relocările bazate pe dezvoltare și să fie conforme dreptului internațional al drepturilor omului.
- Să adopte măsuri concrete pentru a garanta un grad minim de securitate a posesiei tuturor persoanelor lipsite de această protecție, inclusiv prin elaborarea unui plan de legalizare sau modernizare a așezărilor în consultare cu comunitățile afectate. Un astfel de plan ar trebui să identifice măsuri de îmbunătățire a condițiilor de trai și de locuit și să permită persoanelor accesul la acele servicii esențiale pentru drepturile omului, cum ar fi apă potabilă, canalizare, educație și servicii de sănătate.
- Orice locuință alternativă oferită persoanelor ar trebui să respecte standardele internaționale.
- Opțiunile de reamplasare ar trebui să fie conforme cu standardele internaționale, urmărind reducerea segregării rasiale în ceea ce privește locuințele și de asemenea ar trebui să includă accesul la locuințe sociale și alte programe de locuințe.

Amnesty International solicită Uniunii Europene (UE) să:

- Facă un apel către statele membre ale UE să oprească evacuările forțate.
- Stabilească garanții pentru a asigura că fondurile UE nu contribuie sau nu cauzează încălcări ale drepturilor omului cum ar fi evacuările forțate. Fondurile destinate programelor de locuințe nu ar trebui să sprijine discriminarea sau segregarea.
- Promoveze și să respecte Principiile de bază și liniile directoare pentru evacuările și relocările Bazate pe dezvoltare și celelalte standarde internaționale și regionale în materie de locuințe adecvate.

WWW.DEMANDDIGNITY.ORG

Amnesty International este o mișcare globală de 2.8 milioane de oameni, în mai mult de 150 de țări și teritorii, care organizează campanii pentru a pune capăt abuzurilor grave ale drepturilor omului.

Viziunea noastră este ca fiecare persoană să se bucure de drepturile înscrise în Declarația Universală a Drepturilor Omului și în alte standarde internaționale pentru drepturile omului.

Nu depinem de nici un guvern, ideologie politică, interes economic sau religie – suntem finanțați în principal de cotizațiile membrilor și donațiile publice.

Aprilie 2010
Index: EUR 01/005/2010

Amnesty International
International Secretariat
Peter Benenson House
1 Easton Street
London WC1X 0DW
United Kingdom

www.amnesty.org

DEMNIȚATE ((CERE DEMNIȚATE))) CERE DEM

OPRIȚI , EVACUĂRILE FORTATE ALE RÔMILOR DIN EUROPA

DREPTUL LA LOCUINȚĂ
ESTE UN DREPT UMAN

AMNESTY
INTERNATIONAL

Evacuările forțate sunt nemiloase, umilitoare și reprezintă o încălcare a dreptului internațional. În Europa, ele se întâmplă prea des și îi afectează tocmai pe cei care sunt cel mai puțin capabili de a le rezista. Romii sunt o țintă ușoară; ei sunt săraci, excluși social, și tratați cu ostilitate de către public. Acesta este motivul pentru care guvernele îi pot evacua forțat și arată prea puțină considerație pentru drepturile lor umane. A sosit momentul ca această nedreptate să se oprească.

Guvernele europene evacuează forțat mii de oameni din casele lor. Ele își ignoră obligațiile în materie de drept internațional și comit încălcări ale drepturilor omului.

Cei mai mulți dintre cei evacuați forțat sunt oameni care trăiesc în sărăcie sau la marginea societății. Sunt discriminați și uneori tratați precum infractori. Mulți alții trăiesc cu frica că ar putea fi alungați din propriile case.

Efectele evacuărilor forțate sunt catastrofale. Din cauza acestora, de multe ori persoanele își pierd bunurile personale, rețelele sociale precum și accesul la locul de muncă și infrastructuri cum ar fi școli și servicii de sănătate. Oamenii pot ajunge fără adăpost sau să trăiască în situații mai dificile decât cele anterioare.

În Europa comunitățile de romi sunt deseori ținta evacuărilor forțate. În ultimii ani Amnesty International, împreună cu ONG-urile locale, a documentat cazuri de evacuări forțate ale comunităților de romi din Bulgaria, Grecia, Italia, România și Serbia.

Romii reprezintă unul din cele mai numeroase grupuri etnice minoritare din Europa. Aproape 80 la sută din populația europeană de romi, aproximativ 10 milioane, trăiesc în statele membre și statele candidate ale Uniunii Europene.

În întreaga regiune comunitățile de romi își văd adesea negat accesul egal la locuințe adecvate, educație, sănătate, apă și canalizare. Această discriminare pe scară largă care domină viața multor romi, îi transformă pe aceștia într-o țintă ușoară pentru repetate evacuări forțate. Discriminarea de pe piața forței de muncă îi obstacolează în ceea ce privește închirierea de case. Văzându-și efectiv negat accesul la programele de locuințe sociale ei rămân cu unica opțiune și aceea de a-și găsi adăpost oriunde reușesc –de cele mai multe ori în așezări neoficiale. Fără o securitate a posesiei ei sunt vulnerabili în fața evacuărilor forțate și a altor încălcări ale drepturilor omului.

În cele mai multe cazuri de evacuări forțate autoritățile nu încearcă să le ofere locatarilor romi locuințe alternative adecvate și multi continuă să trăiască, ani de zile după ce au fost evacuați, în locuințe temporare și improvizate. De asemenea mulți sunt pasibili de a fi evacuați în repetate rânduri. Cu mai puține șanse de a găsi un loc de muncă permanent și de a forma rețele de suport stabile, ei sunt expuși riscului de a deveni mai săraci și mai marginalizați.

Comunitățile de romi din întreaga regiune încearcă să își revendice drepturile. Guvernele europene au acționat și continuă să acționeze încălcând standardele regionale și internaționale în materia drepturilor omului, inclusiv Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Pactul Internațional privind Drepturile Economice, Sociale și Culturale. Această injustiție trebuie oprită.

CE SUNT “EVACUĂRILE FORȚATE”?

O evacuare forțată reprezintă mutarea unor persoane împotriva voinței acestora din casele și de pe terenurile pe care le ocupă, atunci când aceasta are loc fără protecții legale și alte măsuri de siguranță.

Evacuările nu ar trebui efectuate până în momentul în care toate alternativele posibile nu au fost explorate, o reală consultare a avut loc cu comunitățile afectate și măsuri corespunzătoare de protecție procedurală au fost puse în vigoare. În special, o înștiințare adecvată și rezonabilă ar trebui notificată persoanelor afectate înaintea oricărei evacuări și nici o persoană nu ar trebui lăsată fără locuință sau vulnerabilă în fața încălcării altor drepturi ale omului ca urmare a acesteia. În cazul în care persoanele afectate se află în imposibilitatea de a se întreține singure, statele trebuie să le asigure accesibilitatea la locuințe alternative adecvate, recolonizare sau acces la teren agricol corespunzător.

Nu orice evacuare efectuată prin folosirea forței reprezintă o evacuare forțată – dacă se iau măsuri de siguranță adecvate, o evacuare legală care implică folosirea forței nu încalcă interdicția împotriva evacuărilor forțate.

mai sus: Romii care au fost evacuați forțat din casele lor în 2004, acum locuiesc în cabine de metal lângă o stație de epurare a apelor, Miercurea Ciuc/Csíkszereda, România, 17 ianuarie 2009.

copertă: Romi la marginea orașului Miercurea Ciuc/ Csíkszereda, România, 18 ianuarie 2009.

© Amnesty International

BULGARIA

Familia de romi și-a găsit acest adăpost temporar după ce casa lor a fost demolată, Gorno Ezerovo, Bulgaria, 10 septembrie 2009.

© Daniela Mihaylova/EOA

FAMILIILE NU AU UNDE SĂ SE DUCĂ

Cel puțin 200 de romi, inclusiv copii și persoane în vârstă, au fost lăsați fără adăpost când autoritățile locale i-au evacuat forțat și le-au demolat casele din așezările din Gorno Ezerovo și din Meden Rudnik din orașul de la Marea Neagră, Burgas, în septembrie 2009, potrivit ONG-urilor Inițiativa Șanse Egale (Equal Opportunities Initiative) și Comitetul Helsinki din Bulgaria.

Gorno Ezerovo și Meden Rudnik sunt ambele așezări neautorizate care există de mai bine de 50 de ani. Autoritățile bulgare le-au racordat la servicii publice de apă, canalizare și electricitate. Aproximativ 84 de gospodării de romi au primit primul ordin de evacuare în 2007 în baza legislației care permitea demolarea locuințelor construite fără permisele corespunzătoare. Autoritățile nu s-au implicat într-o consultare reală cu membrii celor două comunități amenințate cu evacuarea. Unii dintre rezidenți au înaintat apeluri împotriva ordinelor de evacuare dar fără succes. Legea națională bulgară nu prevede compensații în situații similare și nici un fel de asistență juridică nu le-a fost oferită locatarilor de către autorități.

În data de 8 septembrie autoritățile au evacuat forțat 27 de familii din Gorno Ezerovo și le-au demolat casele. Alte cincisprezece case au fost demolate în Gorno Ezerovo în zilele care au urmat. În unele cazuri, locuitorii și-au demolat singuri casele astfel încât să poată păstra o parte din materialele de construcție. În data de 24 septembrie autoritățile au evacuat forțat cincisprezece gospodării din Meden Rudnik și le-au demolat casele. În ambele cazuri poliția a supravegheat evacuările. În Gorno Ezerovo, potrivit relatărilor, ofițerii de poliție i-au lovit pe unii rezidenți și i-au târât departe.

Autoritățile nu au oferit locuințe alternative nici unuia dintre cei evacuați forțat sau amenințați cu evacuările forțate și nici unul dintre rezidenții acestor comunități nu a primit remedii sau compensații. Mulți dintre cei care au fost evacuați în septembrie s-au mutat cu rudele lor, în aceeași zonă. Mulți alții rămân neprotejați în fața viitoarelor evacuări forțate, a hărțuirii sau a altor amenințări.

GRECIA

Evacuarea forțată a rezidenților romi din Votanikos, Grecia, 1 iunie 2007.

© Greek Helsinki Monitor

OBLIGAȚI SĂ SE MUTE DIN LOC ÎN LOC

În iunie 2007 mai mult de 100 de familii de romi care locuiau în strada Aghiou Polykarpou în zona Votanikos, în apropiere de centrul Atenei, au fost evacuați forțat după terenul pe care au locuit timp de zece ani, potrivit organizației neguvernamentale locale, Greek Helsinki Monitor. Aceasta nu a fost ultima dată când aceste familii au fost evacuate din casele lor.

Fără o alternativă de cazare oferită din partea autorităților, familiile s-au mutat într-o fabrică abandonată din Iera Odos. După numai câteva zile aceștia au fost evacuați forțat și de acolo de către poliție. Din nou, autoritățile nu au încercat să le ofere o locuință alternativă și adecvată.

Câteva luni mai târziu, ei au fost evacuați forțat pentru a treia oară după ce se mutaseră pe un teren privat deținut de o companie din Aegaleo, Atena. De această dată evacuarea a fost prescrisă de către Curtea Magistraturii din Atena. În ianuarie 2008 s-au mutat din nou pe o parcelă nesupravegheată din apropiere. Familiile susțin că la scurt timp după aceasta au fost vizitați și hărțuiți de către poliție. Apoi le-a fost ordonat să se mute din nou.

Familiile au fost evacuate forțat de patru ori, dar nici măcar o dată nu au fost consultate sau le-a fost oferită o alternativă de cazare. Șaisprezece membri ai comunității au depus apel la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și își caută dreptate.

Aceasta este numai o poveste a unei comunități de romi. De-a lungul deceniului trecut autoritățile locale din Grecia au evacuat forțat un număr mare de familii de romi și continuă să își ignore obligațiile în materie de drept internațional.

CUNOAȘTE-ȚI

Ai dreptul la protecție împotriva evacuărilor forțate fie că închiriezi, deții, ocupi sau arendezi casa sau terenul pe care aceasta este construită.

Guvernul tău – precum multe altele din întreaga lume – s-a angajat să îți protejeze dreptul la o locuință adecvată, dreptul la o viață privată și alte drepturi ale omului. Acest lucru înseamnă că este obligat să nu te evacueze forțat din casa ta.

Guvernul tău nu ar trebui să te evacueze înainte de a realiza o serie de acțiuni, inclusiv:

- Să îți ofere o înștiințare corespunzătoare și rezonabilă, în formă scrisă, cu privire la data evacuării.
- Să îți ofere informații privind evacuările planuite și scopul pentru care terenul sau casa va fi utilizat(ă) dacă tu vei fi evacuat.
- Să îți ofere șansa de a face recurs împotriva deciziei de evacuare, inclusiv oferindu-ți, în caz de nevoie, informații legate de remedii legale și asistență juridică pentru a solicita despăgubiri în fața instanțelor judecătorești.
- Să se asigure că nu ești lăsat fără adăpost în cazul în care te găsești în imposibilitatea de a-ți realiza necesitățile de locuire prin mijloace proprii.
- Să te implice în proces de la început până la sfârșit. Guvernul tău trebuie să te antreneze într-un proces deschis de consultare, în care să primești toate informațiile pertinente, inclusiv cele cu privire la alternativele de restabilire și să îți ofere șansa de a-ți exprima opiniile cu privire la posibilitățile propuse și să sugerezi planuri alternative.
- Să se asigure că, în cazul în care ești mutat, ești protejat de evacuări forțate și ai acces la servicii și infrastructuri cum ar fi apă, energie pentru gătit, încălzit și iluminat și canalizare. Cazarea ta ar trebui să fie accesibilă (sub aspect financiar), să te protejeze de intemperii și să îți protejeze siguranța fizică. Locația ar trebui să îți permită accesul la locul de muncă, la școală, la servicii de sănătate și la alte servicii și nu ar trebui să fie situată pe sau în apropiere de o sursă de poluare.
- Să îți ofere compensație pentru toate pierderile, cum ar fi pierderi de proprietate sau de bunuri.

Ai putea fii evacuat doar în ultimă instanță după ce toate alternativele posibile au fost explorate!

DREPTURILE!

În timpul evacuărilor ar trebui:

- Să ți se ofere un timp rezonabil pentru a-ți muta bunurile și pentru a salva construcția sau materialele de la casă, în cazul în care dorești acest lucru;
- Să ți se ofere informații cu privire la remediile legale și, dacă posibil, în caz de nevoie, cu privire la asistența juridică dacă dorești să soliciți despăgubiri în fața instanțelor de judecată;
- Să știi că există linii directe referitoare la comportamentul poliției și a altor funcționari care ar putea efectua evacuări și cu privire la modul de efectuare a acestora. De exemplu, evacuările nu trebuie executate în condiții climatice nefavorabile, în timpul festivalelor sau sărbătorilor religioase, înainte de alegeri sau în timpul sau imediat înainte de examene școlare.
- Să știi că reprezentanții autorităților trebuie să fie prezenți în timpul evacuărilor și că aceștia trebuie să se legitimeze în mod clar și să prezinte autorizația oficială pentru acțiunea de evacuare.
- Să știi că demolarea casei tale nu ar trebui să aibă loc înainte de mutarea ta în altă locuință alternativă corespunzătoare.

Locuințe alternative adecvate:

Statul are datoria de a garanta că nimeni nu este lăsat fără locuință în urma unei evacuări. Dacă te afli în imposibilitatea de a-ți realiza necesitățile de locuire prin mijloace proprii sau nu poți obține o locuință alternativă pentru tine și familia ta, autoritățile trebuie să îți ofere o locuință alternativă adecvată fie că ești cap de familie bărbat sau femeie.

ITALIA

Romi de origine română în tabăra din Via Centocelle,
Roma, septembrie 2009.

© Amnesty International

FĂRĂ CASE, FĂRĂ DREPTURI, FĂRĂ UN CUVÂNT DE SPUS

De-a lungul deceniului trecut comunitățile de romi și sinți au fost supuse cu regularitate la evacuări forțate de către autoritățile italiene. Cu toate acestea, din 2007, evacuările au devenit mai frecvente decât oricând.

Așezările de romi din Italia se împart în trei categorii. Unele așezări sunt “autorizate” și susținute de autoritățile locale; unele sunt “tolerate” și primesc un oarecare sprijin din partea consiliilor locale/municipalităților; iar unele – marea majoritate a așezărilor-sunt considerate “clandestine”. Locuitorii așezărilor “clandestine” locuiesc în cocioabe pripite și au acces limitat la servicii de bază cum ar fi apă potabilă și canalizare. De asemenea aceștia sunt cei mai vulnerabili în fața evacuărilor forțate.

Când au loc evacuări forțate, deseori acestea sunt efectuate cu preaviz scurt și fără o consultare a comunităților în prealabil. Autoritățile nu informează locatarii cu privire la alternativele evacuării și nu le oferă acestora locuințe alternative corespunzătoare. Mulți sunt evacuați înainte de a avea posibilitatea sau timpul necesar pentru a contesta evacuarea. Majoritatea sunt forțați să caute adăpost în zone neautorizate de unde ar putea fi iar evacuați.

Un nou plan amenință să înrăutățească această situație deja dezastroasă. În mai 2008 un decret prezidențial, care a instaurat “Urgența Nomadă”, a conferit puteri speciale prefectilor (reprezentanți permanenți ai guvernului național într-un anumit teritoriu) în Lombardia, Campania și Lazio și ulterior în Piemonte și Veneto. “Planul Nomazi” din Roma este primul plan creat în baza acestor puteri speciale. El pregătește terenul pentru evacuarea a mii de romi din toate tipurile de așezări din capitală. Planul, care a fost dezvoltat fără o consultare reală cu romii și cu o considerație insuficientă pentru drepturi, prevede restrămütarea comunităților de romi în tabere noi și extinse situate la periferia orașului. Aceste tabere vor perpetua un șablon al romilor care trăiesc în condiții precare și de segregare și va perturba viața comunităților. Cel mai tulburător, stimele oficiale estimează că cel puțin 1200 de persoane, majoritatea dintre ei cetățeni străini, vor fi excluși din procesul de restrămütare. Cifrele reale vor fi probabil mai mari.

ROMÂNIA

Romii care au fost evacuați din centrul orașului Miercurea Ciuc/ Csíkszereda, România, în 2004, locuiesc acum lângă o stație de epurare a apelor la marginea orașului. 18 ianuarie 2009.

ARUNCAȚI LÂNGĂ O STAȚIE DE EPURARE A APELOR MENAJERE

În iunie 2004 aproximativ 100 de romi, inclusiv familii cu copii mici, au fost evacuați forțat de către autoritățile municipale dintr-o clădire părăginită situată pe strada Pictor Nagy Imre în centrul orașului Miercurea Ciuc, în centrul României. Unii dintre ei au fost mutați la marginea orașului lângă o stație de epurare a apelor menajere. De mai mult de cinci ani, aproximativ 75 de romi trăiesc în opt cabine de metal alocate de către autorități și în 14 cocioabe pe care și le-au construit singuri într-o zonă considerată inadecvată pentru așezări omenești.

În 2001 autoritățile le-au comunicat locatarilor din clădirea de pe strada Pictor Nagy Imre că trebuie să îi mute pentru propria lor siguranță. Însă nici o consultare reală nu a avut loc cu comunitatea, rezidenții nu au fost informați suficient în legătură cu situația și nu le-a fost oferită posibilitatea de a propune soluții alternative. Locatarii susțin că autoritățile i-au asigurat că acele cabine de metal reprezentau o soluție temporară și că li se vor pune la dispoziție locuințe adecvate, la timpul potrivit.

Autoritățile au acordat contracte temporare pentru cabinele de metal numai acelor familii care locuiseră în mod legal în clădirea de pe strada Pictor Nagy Imre. Ceilalți au fost obligați să își construiască cocioabe improvizate și pot fi oricând evacuați.

Cabinele de metal sunt suprapopulate și instalațiile sanitare sunt necorespunzătoare. Cabinele și cocioabele nu oferă protecție adecvată împotriva umezelii, căldurii, ploii și vântului. În timpul iernii temperatura în Miercurea Ciuc poate să scadă sub -15 grade Celsius. Cei care trăiesc lângă stația de epurare a apei trebuie să suporte un miros neplăcut de excremente umane. O pancardă pe gardul stației avertizează “pericol de intoxicare”.

După mai mult de cinci ani și numeroase cazuri în fața instanțelor de judecată comunitatea încă se află în imposibilitatea de a-și realiza dreptul la o locuință adecvată.

SERBIA

Un ofițer de poliție sârb îi înfruntă pe romi în timp ce un buldozer le distruge casa dărăpănată de carton într-o așezare săracă de sub podul peste râul Siva din Belgrad, 31 august 2009.

© AP/PA Photo/Srdjan Ilic

DREPTURILE LOR IGNORATE

În data de 3 aprilie autoritățile sârbe au evacuat cu forța 250 de romi, inclusiv copii mici, persoane în vârstă și oameni invalizi, dintr-o așezare temporară din Noul Belgrad. Părți ale așezării, cunoscute sub numele de Blok 67, au fost eliminate cu scopul de a face loc unui nou drum înaintea Jocurilor Studentești, un mare eveniment sportiv. Pentru mulți dintre locatari, care inițial fuseseră strămutați din Kosovo, aceasta nu a fost prima dată când au fost dizlocați din casele lor.

Autoritățile le-au oferit familiilor containere precum locuințe provizorii într-o altă zonă a Belgradului, dar rezidenții locali au încercat să dea foc containerelor pentru a-i opri pe romi de a se muta în ele. Nu a mai existat nici o ulterioară încercare de a le oferi familiilor locuințe alternative adecvate: după ce au petrecut câteva nopți fără un acoperiș deasupra capului, 60 dintre ele au acceptat locuințele alternative de la barăcile din Orlovsko Brdo unde nu aveau acces la apă sau electricitate. Alții și-au găsit locuințe temporare în alte părți ale Belgradului. Deși casele lor fuseseră distruse, majoritatea romilor au rămas în Blok 67 încercând să se descurce cu orice adăpost au reușit să găsească.

În data de 17 iunie autoritățile au construit un gard în jurul comunității pe durata jocurilor. Poliția și serviciile private de securitate care păzeau gardul decideau în mod arbitrar dacă persoanele puteau părăsi zona, împiedicându-i astfel pe rezidenți să se ducă la locul de muncă și totodată limitându-le libertatea de mișcare.

Aceasta și multe alte evacuări au avut loc în Belgrad deși guvernul sârb, care în prezent deține Președenția Decadei de Incluziune a Romilor, s-a angajat să prioriteze furnizarea de locuințe adecvate comunităților de romi.

“AȘ DORI SĂ TRĂIEȘC ÎNTR-UN LOC MAI BUN, UNDE ORICE FIINȚĂ UMANĂ AR PUTEA TRĂI.”

Maria Dumitru și Marius Alexandru sunt romi de origine română de 28 de ani și au trei copii mici. De când au ajuns în Italia în 2004 ei au fost evacuați forțat de cinci ori din tabere fără să le fi fost oferită vreodata o alternativă de cazare. Cel mai recent, pe 11 noiembrie, ei au fost evacuați forțat dintr-o tabără clandestină de lângă Via Centocelle din Roma și s-au mutat într-o așezare ilegală din apropiere.

“Am venit în Italia acum șase ani pentru a câștiga niște bani dar încă nu avem” relatează Maria Dumitru. “Mai întâi am mers în tabără Ponticelli, la Napoli, dar după un timp poliția ne-a evacuat. Mi-au spus că dacă mă văd iar în zonă, îmi vor lua copiii de lângă mine și îi vor trimite într-un orfelinat.”

Au întâmpinat experiențe asemănătoare în Caivano (Napoli) și într-o tabără de lângă Cristoforo Colombo (Roma). “Poliția a distrus tot” declară Marius Alexandru. În primele luni ale anului 2008 familia lui s-a stabilit în tabăra din Via Centocelle și în aprilie al aceluiași an au fost evacuați, cu toate că s-au reîntors imediat. “Acum vom dormi în stradă” spune el. “Ce putem face?...Am fost în șapte tabere diferite în cinci ani. Este greu, foarte greu”.

Viața nu a fost ușoară pentru această familie de romi. “Soțul meu strânge fier și cupru din gunoaie pentru a-l vinde și a câștiga niște bani ca să putem cumpăra de mâncare” spune Maria. “De asemenea el ia haine din gunoi deoarece nu avem bani să le cumpărăm de la magazin. Este numai datorită lui că avem câte ceva de mâncare. Dacă nu ar fi fost el, am trăi pe stradă”.

mai sus: Maria Dumitru și copiii ei, tabăra din Via Centocelle din Roma, 14 ianuarie 2010